

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ ТУРИЗМУ, БІЗНЕСУ І ПСИХОЛОГІЇ

Кафедра психології і туризму

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчально-виховної роботи
Мирослав СОЛОВЕЙ
(підпис)
«23» червня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Організація туристичних подорожей

галузь знань	24 Сфера обслуговування
спеціальність	242 Туризм
освітній рівень	перший (бакалаврський)
освітня програма	Туристичне обслуговування
статус дисципліни	нормативна

Форма здобуття освіти	денна
Навчальний рік	2023/2024
Семестр	III
Кількість кредитів ЄКТС	3
Мова навчання	українська
Форма підсумкового контролю	іспит

Розробник: кандидат історичних наук, доцент кафедри психології і туризму
Київського національного лінгвістичного університету Зінченко В.А.

СХВАЛЕНО на засіданні кафедри психології і туризму

«08» червня 2023 року, протокол № 16

Завідувач кафедри

Олександр БОНДАРЕНКО

СХВАЛЕНО на засіданні вченої ради факультету туризму, бізнесу і психології

«23» червня 2023 року, протокол № 9

Голова вченої ради факультету

Ганна КУЧЕРЯВА

1. Мета вивчення дисципліни

Метою дисципліни є вивчення теоретичних основ туристичних подорожей та ознайомлення здобувачів вищої освіти з особливостями їх організації.

2. Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану) - 3 кредити ЄКТС; 90 год., у тому числі:
лекції – 14 год.
семінарські заняття – 16 год.
самостійна робота – 60 год.

3. Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни:

Передумовою до вивчення дисципліни „Організація туристичних подорожей” є вивчення дисциплін „Географія туризму”, „Технологія та організація туристичної діяльності».

Здобувачі вищої освіти повинні:

3.1. Знати понятійно-категоріальний апарат сфери туризму, сутність та види туризму, туристсько-рекреаційне районування та туристичні регіони світу.

3.2. Вміти оперувати понятійно-категорійним апаратом, називати види туризму та давати їм характеристику, виділяти релевантну інформацію, робити висновки.

3.3. Володіти елементарними навичками пошуку, аналізу, систематизації та узагальнення інформації.

4. Анотація навчальної дисципліни «Організація туристичних подорожей»:

Метою дисципліни «Організація туристичних подорожей» є вивчення теоретичних основ туристичних подорожей та ознайомлення здобувачів вищої освіти з особливостями їх організації.

Предметом вивчення дисципліни «Організація туристичних подорожей» є процес організації туристичних подорожей.

Завдання курсу передбачає ознайомлення здобувачів вищої освіти із особливостями організації туристичних подорожей та перспективами розвитку туристичного бізнесу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні:

Знати

- принципи створення та виконання програм перебування туристів на маршруті;
- умови виконання туристських формальностей: паспортно-візових, митних, валютних та медико-санітарних;

- формування асортименту туристського продукту (турів), етапів планування туристських подорожей, їх програмного забезпечення;
- сучасний стан ринку перевезень туристів на авіатранспорті, залізничному транспорті, водному транспорті та автотранспорті;
- знати принципи організації чартерних рейсів;
- технології та організації туристських подорожей;
- оформлення різних видів туристських документів; права і обов'язків туристів, умов виконання претензійної роботи в туризмі; параметри створення турпродукту підприємствами;
- визначення та забезпечення безпеки туристичних подорожей;
- принципи формування програм перебування туристів, включення різновидів програмних заходів відповідно до мети подорожі, запитів споживачів, сезонності маршрутутощо;
- організацію обслуговування клієнтів турагенствами, методи обслуговування, професійні стандарти якісного обслуговування.

Вміти

- застосовувати правила та моделі формування програм туристського обслуговування;
- використовувати у своїй діяльності нові форми та методи обслуговування в туризмі;
- застосовувати набуті професійні знання щодо технології та організації туристських подорожей, в тому числі з використанням різних видів транспорту;
- визначати та забезпечувати безпеку туристських подорожей.

Володіти елементарними навичками

- користуватися базовою термінологією з дисципліни;
- застосовувати параметри створення турпродукту підприємства, умов бронювання туристського обслуговування;
- дотримуватись правил та порядку оформлення туристських документів.

Курс «Організація туристичних подорожей» для здобувачів вищої освіти спеціальності 242 Туризм складається з одного змістового модуля : ***Теоретичні та практичні аспекти організації туристичних подорожей.*** У ньому висвітлюються сучасний стан ринку перевезень туристів, системи тарифікації та ціл на послуги, технології обслуговування туристів і організації чартерних рейсів.

- 5. Завданням** вивчення дисципліни «Організація туристичних подорожей» є теоретична та практична підготовка здобувачів вищої освіти з питань організації туристичних подорожей, а також формування таких компетентностей:

Інтегральна компетентність:

ІК. Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі

роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство.

Загальні компетентності:

ЗК05. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК07. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК08. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК13. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК15. Здатність зосереджуватися на результатах при виконанні завдань та вміння їх презентувати.

ЗК16. Здатність використовувати професійну термінологію, оперувати туристичною інформацією, вести дискусію та виражати власну думку в усній та письмовій формах.

Фахові компетентності:

ФК17. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності.

ФК18. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ФК22. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного).

ФК23. Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту.

ФК24. Розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем.

ФК25. Здатність забезпечувати безпеку туристів у звичайних та складних форс-мажорних обставинах.

ФК26. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал.

ФК28. Здатність визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести претензійну роботу.

ФК29. Здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації.

ФК31. Здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства.

ФК32. Здатність працювати з документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом туристичного бізнесу.

ФК34. Здатність до використання комплексу заходів, спрямованих на підвищення якості туристичного обслуговування.

6. Очікувані результати навчання з дисципліни:

Результат навчання (1. знати; 2. уміти; 3. комунікація; 4. автономність і відповідальність)		Форми (та / або методи і технології навчання)	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)
Код	Результат навчання		
Знати:			
1.1.	Основні етапи становлення та розвитку туристичних подорожей, їх нормативно-правову базу. Туристські формальності: паспортно-візові, митні, валютні та медико-санітарні.	Лекції, семінари; пояснювально-ілюстративний, діалогово-комунікаційний, проблемно-пошуковий	Усне поточне опитування під час аудиторних занять, письмова модульна контрольна робота.
1.2.	Вихідні дані для організації туристичних подорожей (види транспортування, бази розміщення, об'єкти для харчування, складові екскурсійного обслуговування). Етапи планування туристичних подорожей, їх програмне забезпечення.	Лекції, семінари; пояснювально-ілюстративний, діалогово-комунікаційний, проблемно-пошуковий	Усне поточне опитування під час аудиторних занять, письмова модульна контрольна робота.
1.3.	Організацію обслуговування клієнтів турагенствами, методи обслуговування, професійні стандарти якісного обслуговування. Напрямки розвитку і покращення туристичних подорожей.	Лекції, семінари; пояснювально-ілюстративний, проблемно-пошуковий	Усне поточне опитування під час аудиторних занять, письмова модульна контрольна робота.
Уміти:			
2.1.	Використовувати отримані знання на практиці, застосовувати правила та моделі формування програм туристичного обслуговування.	Семінари. Діалогово-комунікаційний, проблемно-пошуковий.	Усне поточне опитування під час аудиторних занять, демонстрація мультимедійних презентацій, письмова модульна контрольна

			робота.
2.2.	Розширювати пошукову базу для моделювання туристичних подорожей, використовувати у своїй діяльності нові форми та методи обслуговування в туризмі, забезпечувати безпеку туристичних подорожей.	Семінари. Діалогово-комунікаційний, проблемно-пошуковий.	Усне поточне опитування під час аудиторних занять, демонстрація мультимедійних презентацій, письмова модульна контрольна робота.
Комунікація:			
3.1.	Володіти сучасними засобами комунікацій та інформації.	Лекції, семінари. Діалогово-комунікаційний, проблемно-пошуковий.	Участь у дискусії, демонстрація мультимедійних презентацій.
Автономність і відповідальність:			
4.1.	Самостійно виконувати завдання, розв'язувати задачі і проблеми та відповідати за результати своєї діяльності	Лекції, семінари. Діалогово-комунікаційний, проблемно-пошуковий.	Усне поточне опитування під час аудиторних занять, участь у дискусії, письмова модульна контрольна робота.

7. Співвідношення очікуваних результатів навчання з дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання з дисципліни (код)	1.1	1.2	1.3	2.1.	2.2.	3.1	4.1
Програмні результати навчання (назва)							
ПРН01. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів.	+			+	+	+	
ПРН02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.	+	+	+	+	+	+	+
ПРН03. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ.		+		+	+		
ПРН06. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології			+	+	+		

обслуговування туристів.							
ПРН08. Ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися.		+	+	+	+		+
ПРН09. Організувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки.		+	+	+	+		+
ПРН18. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх в різних професійних ситуаціях.		+		+	+		+
ПРН20. Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання.			+		+	+	+
ПРН21. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.				+			+
ПРН22. Професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях.				+	+		+
ПРН23. Зосереджуватися на результатах при виконанні завдань та вміти їх презентувати.						+	+
ПРН24. Використовувати професійну термінологію, оперувати туристичною інформацією, вести дискусію та передавати власну думку в усній та письмовій формах.	+		+	+	+	+	
ПРН27. Аналізувати особливості туристичних дестинацій та організувати туристично-краєзнавчу діяльність.			+	+	+		+

8. Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Система модульно-рейтингового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти має таку структуру:

№ з/п	Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності здобувачів вищої освіти	Максимальна кількість балів
1.	Передбачений підсумковий контроль – іспит	1. Аудиторна та самостійна навчальна робота здобувача вищої освіти 2. Модульна контрольна робота (МКР) 3. Іспит	50 20 30

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності кожного здобувача вищої освіти (аудиторна, обов'язкова позааудиторна самостійна робота (*створення навчального кейсу, доповідь у формі мультимедійної презентації, творче завдання у формі есе*), здійснюється за десятибальною шкалою (від 0 до 10 балів). У кінці вивчення навчального матеріалу кожного організаційного модуля

викладач виставляє **окремо** бали за: 1) аудиторну роботу, 2) виконання однієї обов'язкової позааудиторної самостійної роботи з обраної здобувачем вищої освіти теми – як середнє значення усіх поточних оцінок з кожного виду роботи студента з округленням до цілого числа. Ці оцінки помножуються на **2** ($10 \times 2 = 20$). Таким чином, сума балів (**максимум $20+20=40$**) за зазначені види роботи накопичується в рейтинговому “кошику” здобувача вищої освіти. У кінці вивчення навчального матеріалу модуля викладач виводить також середнє значення всіх поточних оцінок за виконання здобувачем вищої освіти додаткових завдань (*доповідь у формі мультимедійної презентації, творче завдання у формі есе*) (**максимум 10 балів**). Визначений середній бал за виконання додаткових завдань додається до попередньо зароблених балів. Сума балів за названі види роботи (**максимум $20+20+10=50$**) є рейтинговим балом здобувача вищої освіти за роботу протягом семестру.

Невиконання завдань обов'язкової позааудиторної самостійної роботи, невідвідування семінарських занять позначаються “**0**” балів.

Критерії оцінювання роботи здобувача вищої освіти на семінарському занятті

Максимальна кількість балів, яку здобувач вищої освіти може заробити за різні види роботи під час одного семінарського заняття становить 10 балів.

№ п/п	Види роботи здобувача вищої освіти на семінарському занятті	Кількість балів	Критерії оцінки
1.	Відповідь на семінарі з основних питань обговорення теми	9-10	Правильна, ґрунтовна, повна відповідь, творче висвітлення проблем
		7-8	Правильна, але недостатньо повна, розгорнута та ґрунтовна
		4-6	Відповідь з порушенням логіки, не аргументована
		2-3	Відповідь з суттєвими помилками
		1	Відповідь що не відповідає змісту питання
		0	Неготовність здобувача вищої освіти до семінару, або відсутність здобувача вищої освіти на семінарі без поважної причини

2.	Активна участь у роботі семінару (доповнення, участь у обговоренні ключових питань теми)	8-9-10	Максимально висока активність, що свідчить про всебічну обізнаність з матеріалом
		5-6-7	Висока активність, що свідчить про фрагментарну обізнаність з матеріалом
		3-4	Середня активність, що свідчить про необізнаність з матеріалом
		1-2	Низька активність, що свідчить про не володіння матеріалом
		0	Неготовність здобувача вищої освіти до семінару, або відсутність здобувача вищої освіти на семінарі без поважної причини

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи

дотримані всі вимоги до написання позааудиторної самостійної роботи: позначені проблема й обґрунтована її актуальність, зроблений аналіз різних точок зору на проблему й логічно викладена власна позиція, сформульовані висновки, тема розкрита повністю, витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення, дані правильні відповіді на додаткові питання.	8-9-10 балів
дотримані основні вимоги до написання позааудиторної самостійної роботи, тема розкрита достатньо повно, витриманий обсяг, дотримані вимоги до зовнішнього оформлення. Водночас допущені деякі недоліки: не обґрунтовано актуальність теми, сформульовані висновки не чіткі, наявні певні неточності у викладенні матеріалу.	6-7 балів
значне недотримання вимог до написання позааудиторної самостійної роботи. Зокрема: тема розкрита лише частково, допущені фактичні помилки в змісті позааудиторної самостійної роботи, відсутній висновок, не витриманий обсяг самостійної роботи; є недоліки в оформленні.	3-4-5 балів
тема позааудиторної самостійної роботи не розкрита, виявляється істотне незрозуміння проблеми, не витриманий обсяг самостійної роботи; самостійна робота оформлена не правильно.	1-2 балів
Невиконання здобувачем вищої освіти позааудиторної самостійної роботи	0 балів

Модульна контрольна робота

Модульна контрольна робота є складником семестрового рейтингу. Наприкінці семестру всі здобувачі вищої освіти виконують модульні контрольні роботи з усіх дисциплін.

До кожного варіанта модульної контрольної роботи входить по три питання, що відповідають репродуктивному (рівень А), алгоритмічному (рівень В) й творчому (рівень С) рівням складності.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи:

Питання репродуктивного рівня (рівень А). Максимальна кількість балів – 4.

4 бали – виставляються за бездоганну відповідь.

3 бали – виставляються за повну відповідь, але в ній допущені деякі неточності, що не мають істотного значення.

1-2 бали – виставляються за неповну, схематичну відповідь, в якій багато неточностей, фактологічних помилок.

0 балів – виставляються за відсутності відповіді, або за відповідь, що не відповідає змісту завдання.

Питання алгоритмічного рівня (рівень В). Максимальна кількість балів – 6.

5-6 балів – виставляються за умови досконалого орієнтування у змісті понять, що висвітлюються, безпомилкового знання фактологічного матеріалу.

3-4 бали – виставляються за умови в цілому правильного висвітлення питання.

1-2 бали – виставляються за умови загального орієнтування в змісті проблеми, неповного, поверхового, з суттєвими помилками її розкриття.

0 балів – виставляються за відсутності відповіді, або за відповідь, що не відповідає змісту завдання.

Питання творчого рівня (рівень С). Максимальна кількість балів – 10.

8-9-10 балів – виставляються за вичерпну, змістовну, логічну та послідовну за викладом відповідь, що містить самостійні судження та демонструє здатність творчого розв'язання поставлених завдань.

5-6-7 балів – виставляються за умови, що відповідь правильна, змістовна, послідовна, але містить незначні недоліки у викладі теоретичного підґрунтя та практичного розв'язання проблеми, рівень самостійності в судженнях недостатній.

3-4 бали – виставляються за умови, що відповідь неповна, схематична, є неточності та помилки у розкритті проблеми; рівень самостійності в судженнях недостатній.

1-2 бали – виставляються за умови, відсутності вичерпної відповіді на питання; наявності значної кількості неточностей і фактологічних помилок, що свідчить про поверховість знань студента.

0 балів – виставляються за відсутності відповіді, або за відповідь, що не відповідає змісту завдань.

Модульна контрольна робота виконується протягом двох академічних годин (1 година 20 хвилин)). Максимальний рейтинг здобувача вищої освіти за виконання модульної контрольної роботи становить 20 балів.

Іспит

Іспит відбувається в усній формі. Здобувачі мають дати відповідь на три питання екзаменаційного білету.

Умови допуску до семестрового іспиту

При розв'язанні питання про допуск здобувачів вищої освіти до іспиту з «Організації туристичних подорожей» враховується виконання ними вимог навчального плану і графіка навчального процесу. Здобувачі вищої освіти мають відпрацювати всі пропущені аудиторні заняття з «Організації туристичних подорожей». Здобувач вважається **допущеним до семестрового іспиту**, якщо він **виконав усі види робіт**, що передбачені робочою програмою дисципліни.

В умовах **дистанційного навчання** здобувачі складають іспит в **он-лайн режимі** на інформаційній платформі Teams в реальному часі відповідно до розкладу іспитів, складеного деканатом факультету. Обов'язковою умовою складання іспиту є підключення з відеозв'язком (з персонального комп'ютера, телефону або іншого пристрою).

Здобувачі обирають екзаменаційний білет шляхом вибору його порядкового номеру. Питання екзаменаційного білету екзаменатор відправляє у чаті конференції. На підготовку для відповіді здобувачам дається 10 хв. За бажанням здобувачі можуть починати відповідати раніше відведеного часу.

Максимальний екзаменаційний бал становить **30**. Викладач оцінює відповідь здобувача вищої освіти на іспиті у 4-бальній шкалі. Ця оцінка трансформується в **екзаменаційний рейтинговий бал** у такий спосіб:

- «відмінно» – 30 балів;
- «добре» – 23 бали;
- «задовільно» – 18 балів;
- «незадовільно» – 0 балів.

Здобувачам вищої освіти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **63 – 70**, за рішенням кафедри може бути виставлена підсумкова оцінка за дисципліну за національною шкалою «**відмінно**», за шкалою ЄКТС – **A**. **Підсумковий рейтинговий бал** виставляється шляхом додавання до семестрового рейтингового бала студента **30 балів**.

Підсумкова оцінка за дисципліну виставляється за підсумковим рейтинговим балом (сума семестрового рейтингового бала та екзаменаційного бала) за таблицею:

Підсумковий рейтинговий бал	Оцінка за шкалою ЄКТС	Підсумкова оцінка за дисципліну за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
75 – 81	C	
66 – 74	D	задовільно
60 – 65	E	
0 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання

Якщо здобувач вищої освіти на екзамені з дисципліни, з якої він мав семестровий рейтинговий бал **менше 42 балів**, отримує **позитивну** екзаменаційну оцінку («відмінно» («30 балів»), «добре» («23 бали»), «задовільно» («18 балів»)), то такому здобувачу виставляється підсумкова оцінка з дисципліни за національною шкалою **лише «задовільно»**, за шкалою ЄКТС – **E**, а в екзаменаційній відомості в графі «Підсумковий рейтинговий бал» ставиться **60 балів**.

9. Навчально-тематичний план дисципліни

«Організація туристичних подорожей»

№ п/п	№ і назва теми (включно із темами, що винесені на самостійне опрацювання)	Кількість годин			
		Денна форма здобуття освіти			
		Разом	зокрема		
лекції	семінарські заняття		самостійна робота		
Модуль 1					
Змістовий модуль 1. Теоретичні та практичні аспекти організації туристичних подорожей					
1.	Тема 1. Загальні положення організації туристичних подорожей.	14	2	2	10
2.	Тема 2. Організація перевезень туристів на авіатранспорті, залізничному транспорті, водному, транспорті та автотранспорті.	16	2	4	10

3.	Тема 3. Професійні складові якісного обслуговування замовників туристичних подорожей.	12	2	2	8
4.	Тема 4. Поняття ціноутворення вартості туристичної подорожі та шляхи підвищення рентабельності.	12	2	2	8
5.	Тема 5. Сучасні вимоги до моделювання програм туристичних подорожей	12	2	2	8
6.	Тема 6. Туристичні формальності при організації подорожей.	12	2	2	8
7.	Тема 7. Безпека туристичних подорожей.	12	2	2	8
	Разом годин за модулем 1	90	14	16	60
	Усього годин	90	14	16	60

10. Рекомендовані джерела

Базова література:

1. Герасименко В.Г. Організація транспортних подорожей і перевезень туристів. Навчальний посібник. Київ: Бурун Книга, 2011. 111 с.
2. Гонтаржевська Л. І. Ринок туристичних послуг в Україні: навчальний посібник. Донецьк : Східний видавничий дім, 2018. 180 с.
3. Інфраструктура туризму: конспект лекцій. Для здобувачів вищої освіти, які навчаються за спеціальністю 242 «Туризм» за усіма формами навчання / Укладачі: О. В. Поступна, Н. А. Леоненко. Х.: НУЦЗУ, 2020. 233 с.
4. Любіцева О.О. Методика розробки турів. Навчальний посібник. Київ: Альтерпрес, 2003. 104 с.
5. Любчук О. К. Організація туризму. Основи туризмознавства: навч. посібник. Маріуполь : ГВУЗ «ПДТУ», 2018. 154 с.
6. Кифяк В. Ф. Організація туризму: Навчальний посібник. - Чернівці: Книги - ХХІ, 2008. - 344 с.

Додаткова література:

1. Бейдик О. Рекреаційні ресурси України: навч. посібник. 3-е вид., перероб. та доп. Київ: Альтерпрес, 2011. 462 с.
2. Панченко Т.Ф. Туристичне середовище: архітектура, природа, інфраструктура: [монографія]. Київ: Логос, 2009. 176 с.
3. ДСТУ 4268:2003 Послуги туристичні. Засоби розміщування. Загальні вимоги. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.kurort-service.com/uploads/assets/file/per.pdf>.

4. Машина Н.І. Страхування для туристичних підприємств. Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 368 с.
5. Чорненька Н. В. Організація туристичної індустрії : навчальний посібник. Київ : Атіка, 2006. 264 с.

11. Інформаційні ресурси:

1. Краеведение, страноведение и география туризма: Все о туризме. Туристическая библиотека. URL: <https://tourlib.net/geogr.htm>
2. Офіційний сайт ЮНЕСКО. Центр Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. URL: <http://whc.unesco.org>
3. Путеводитель: страны мира. URL: <http://country.turmir.com>
4. Рекреация и курортология: Все о туризме. Туристическая библиотека. URL: <https://tourlib.net/recreation>

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання якого передбачає навчальна дисципліна

Мультимедійне обладнання; програми Microsoft Word, Microsoft Power Point, додатки платформи для дистанційного навчання Microsoft Office 365.